

Oponentský posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Katedra francouzského jazyka a literatury

Autor/Autorka diplomové práce: **Bc. Markéta Kasálková, roz. Míková**

Název práce: *Le niveau suprasegmental et les aspects non-verbaux dans l'enseignement du FLE en classe tchèque*

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kateřina Vychopňová

Oponent diplomové práce: Mgr. Tomáš Klinka

Markéta Kasálková se ve své závěrečné práci věnuje tématu suprasegmentálních a nonverbálních jevů ve vztahu k výuce cizího jazyka - francouzštiny. Tuto oblast vymezuje autorka jako souhrn prostředků komunikace (v ústním projevu), které se týkají intonace, přízvuku, rytmu, vyjadřování emocí, dále pak mimiky i gest. Autorka vychází z přesvědčení, které jí bylo i motivací k volbě tohoto tématu, že výše uvedené oblasti nejsou dostatečně začleněny do současné výuky francouzštiny na české škole, zejména v počátečních fázích výuky v mladším a pre-adolescentním věku. Z tohoto přesvědčení opřené o odbornou literaturu pak formuluje tři hypotézy, jejichž společným jmenovatelem je právě výše uvedená nedostatečnost a nedůslednost při výuce cizího jazyka.

Před samotným hodnocením formální a obsahové stránky práce bych se rád vyjádřil k samotnému tématu a jeho volbě. Z textu je patrné, že autorka toto téma považuje za důležité a osobně jí úroveň jeho začlenění do práce se žáky připadá nepřipustná. Ráda by svým textem tuto situaci změnila či alespoň na tuto skutečnost upozornila. Sama si však uvědomuje, že téma je velmi široké a tak její práce nemůže být než připomenutím či náhledem na tuto velmi širokou tematiku. Navíc se mimo vymezené jevy věnuje v některých částech textu i jiným jevům, které jsou též velmi široké a složité na syntézu - např. hře či dramatické výchově, osobnosti učitele aj. Šíře tématu však bývá při zpracovávání závěrečných prací spíš překážkou a je tedy zajímavé se podívat na to, jak se s ní autorka v textu vyrovnala. Mimo tento problém pak často ztěžuje práci diplomantů, pokud svůj zájem upírají na témata, která "nejsou" než jsou, jinými slovy píše o absenci něčeho. Obecně je pak těžší takové téma podchytit v souvislostech a texty se rozbíhají do šíře, ztrácí původní jasný rámeček. Jak se tedy s těmito úskalími vyrovnal text Markéty Kasálkové?

Po formální stránce práce splňuje kritéria na tento typ textu kladená. Práce je rozvržena rovnoměrně mezi teoretickou a praktickou část, která zabírá přibližně třetinu rozsahu práce. Teoretická část se snaží čtenáře seznámit se základními informacemi jasnou a konstantní formou, metodologicky prověřenou a přispívající ke srozumitelnosti: od vysvětlení základních pojmů k analýze historického i současného pohledu na vymezená témata. Práce s literaturou odpovídá používanému úzu, bibliografie obsahuje dostatečné množství titulů a je zpracována přehledně do několika sekcí. Nevhodné je snad jen používání wikipedie jako citačního zdroje či zařazení diplomové práce P. Coufalové mezi monografie. Zvláštní je i odrážkování jednotlivých odstavců, jehož logiku se mi nepodařilo rozkrýt, stejně jako vynechané místo na str. 104. Lepší by bylo i užití kurzívy při překladových citacích (str. 21 aj.). Kladně naopak hodnotím jazyk práce, která je psána ve francouzštině s minimem jazykových nedostatků formálního rázu. Práce obsahuje i přehledné a ilustrativní přílohy, které byly vybrány vhodně.

Formální stránku práce tedy hodnotím jako zdařilou, což se však nedá zcela tvrdit o stránce obsahové. Autorka zde zřejmě naráží na překážku, kterou jsem zmínil výše - tedy přílišnou šíři tématu. Vztaženo k rozsahu práce pak dochází k tomu, že autorka se uchyluje k 1) častým tvrzením, která vychází z jejího přesvědčení a která se sice snaží doložit, ale na omezeném rozsahu práce se jí to nedaří (myslím zejména dokazování jednotlivých hypotéz práce, zejména tu první - např. metodologie výzkumu názorů učitelů není vůbec popsána); 2) zmatečnému vršení poznatků, které na sebe ne příliš jasně navazují (např. str. 14, 1. odstavec; str. 18., 3. odstavec; str. 59, poslední dva odstavce apod.). Hodnotím kladně, že autorka se snaží vždy v úvodu uvést téma kapitoly a čtenáři sdělit, co na něj čeká. Tato snaha o jasnost však mizí v závěrečných pasážích kapitol, které by si zasloužily detailnější shrnutí a podtržení toho podstatného ve vztahu k tématu práce.

Tyto poznámky platí zejména o prvních dvou kapitolách teoretické části. Ve třetí části, která se věnuje analýze SERRJ a zejména v části praktické, rozebírající zvolené učebnice, se argumentace a přehlednost práce zlepšuje. Je vidět, že na úzce vymezeném poli se autorce lépe orientuje a dokáže sdělit jasné závěry. Důležitá je i schopnost kriticky nahlédnout původní očekávání, což autorka dokazuje odmítnutím jedné ze svých hypotéz (přestože toto odmítnutí následně relativizuje opětovným uvedením vlastních prekonceptů a kvalitativních soudů založených na slovech "mnoho" či "nedostatečně", které by vědecky zaměřený text měl zmiňovat jen v opodstatněných případech).

Markéta Kasálková tedy k obhajobě předkládá ne sice dokonalý, ale zajímavý text, který vychází z její vnitřní potřeby "zlepšit" situaci ve výuce francouzštiny. Během **obhajoby, ke které práci doporučuji**, bych chtěl s autorkou detailněji diskutovat o jednom ze zdrojů, který používá k argumentaci - názorech učitelů z praxe, neboli o metodologii tohoto kvalitativně vedeného výzkumu. Druhé téma, které je mi blízké a které autorka v práci často řeší, je pak otázky evaluace (ve vztahu k SERRJ) - jak si autorka případnou evaluaci jevů, o nichž v práci píše, představuje? Jakou cestou se při hodnocení mimiky, gest, intonace či přízvuku vydat a kam by měla vést?

Dne 4. 1. 2014

Mgr. Tomáš Klinka